

Sygn. akt I C 531/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Chełmnie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Sławomir Lewandowski

Ławnicy: -----

Protokolant sekretarz sądowy Dominika Ritter

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2019 r. w Chełmnie

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy C.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o. o.

w likwidacji z siedzibą w B.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp.

z o. o. w likwidacji z siedzibą w B. na rzecz powoda Gminy C. kwotę

54645,56 zł. (pięćdziesięciu czterech tysięcy sześciuset czterdziestu pięciu złotych i

pięćdziesięciu sześciu groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 18 stycznia 2018 r. do dnia

zapłaty.

2. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp.

z o. o. w likwidacji z siedzibą w B. na rzecz powoda Gminy C. kwotę (...)

(ośmiu tysięcy stu trzydziestu trzech) zł. z tytułu zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powódka Gmina C. w pozwie z dnia 16 czerwca 2017 r. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. kwoty 54645,56 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wezwania do zapłaty, t. j. od dnia 08 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5400 zł.

W uzasadnieniu swojego żądania pełnomocnik powódki podniósł, iż w dniu 31 maja 2016 r. strony zawarły umowę nr (...) o roboty budowlane, w której pozwany (wykonawca) zobowiązał się wykonać na rzecz powódki zadanie pod nazwą „Przebudowa drogi gminnej i kanalizacji deszczowej w miejscowości B.”, za wynagrodzeniem 546455,63 zł.

W § 2 umowy strony określiły termin wykonania umowy na 90 dni od daty jej podpisania, czyli do 29 sierpnia 2016 r. W dniu 17 stycznia 2017 r. powódka odstąpiła od umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Powodem odstąpienia od umowy przez zamawiającego było nieterminowe wykonywanie przedmiotu umowy przez wykonawcę. Zgodnie z zapisami umowy roboty miały być zakończone do dnia 29 sierpnia 2016 r., a na ten dzień zaawansowanie wykonanych przez pozwanego robót wynosiło około 25 % jej wartości.

Powódka wielokrotnie zwracała się do pozwanego o przyspieszenie wykonywanych robót, ale nie przynosiło to żadnych skutków, dlatego też w dniu 17 stycznia 2017 r. powódka zmuszona była do odstąpienia od umowy zawartej z wykonawcą. W dniu 17 lutego 2017 r. nastąpił komisyjny odbiór wykonanych robót i ustalenie ogólnej wartości wykonanych przez pozwanego robót. Wg sporządzonego na ten dzień kosztorysu powykonawczego, ogólna wartość wykonanych robót wyniosła 314493,41 zł. W § 11 ust. 2 pkt 1 umowy strony ustaliły wysokość kar umownych, jakie pozwany - wykonawca - zapłaci powodowi - zamawiającemu - z tytułu odstąpienia od umowy przez zamawiającego z przyczyn leżących po stronie wykonawcy, ustalając wysokość ich na 10% wynagrodzenia umowy. Jako, że przyczyna odstąpienia od umowy leżała po stronie wykonawcy, powódka obciążyła wykonawcę karą umowną w wysokości 54645,56 zł., wystawiając pozwanemu na tą kwotę notę obciążeniową nr (...). Pozwany należności w kwocie 54645,56 zł do tej chwili nie uregulował, wobec powyższego pozew stał się konieczny. Pełnomocnik powódki podniósł także, że powódka żąda od pozwanego odsetek od następnego dnia po otrzymaniu przez pozwanego noty obciążeniowej, t. j. od dnia 18 stycznia 2017 r. (k. 2 - 3).

Pozwana Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Toruniu w dniu 06 listopada 2017 r., zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty w całości i wiosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania sądowego. Podniosła ona, że w ocenie pozwanego, roszczenie powoda jest bezzasadne i powinno ulec oddaleniu. Przyczyną opóźnienia prac były okoliczności nie leżące po stronie pozwanego. Opóźnienie spowodowane było warunkami atmosferycznymi, które wystąpiły w czasie wykonywania prac, a także zmiany w wykonawstwie robót, które wprowadzał powód. Okoliczności te – zdaniem pozwanej - niezależne od pozwanego w sposób zasadniczy wpływały na tempo robót. Niezależnie od powyższego pozwany wskazał, iż - zgodnie z §10 umowy - pozwany wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w kwocie 43716,45 zł. w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Zgodnie z pkt. 2 § 10 umowy, wniesione zabezpieczenie przeznaczone zostało jako zabezpieczenie roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Zatem, skoro tak się strony umówiły, to powód w pierwszej kolejności swoich roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy powinien zaspokoić z otrzymanego zabezpieczenia. Ponadto pozwany - powołując się na przepis art. 484 § 1 k. c. – podniósł, iż kara jest rażąco wygórowana i z daleko posuniętej ostrożności procesowej - w przypadku uwzględnienia zasadności roszczenia - wniósł o jej obniżenie. (k. 32 - 34 i 43 - 45).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powódka Gmina C. i pozwana Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. zawarli w dniu 31 maja 2016 r. strony zawarły umowę nr (...)MP o roboty budowlane, w której pozwana zobowiązała się wykonać na rzecz powódki zadanie pod nazwą „Przebudowa drogi gminnej i kanalizacji deszczowej w miejscowości B.”, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego i zasadami wiedzy technicznej, na warunkach wskazanych w ofercie z dnia 05 maja 2016 r., stanowiącej załącznik nr 1 do w/w umowy, za wynagrodzeniem – stosownie do § 5 ust. 1 w/w umowy – w wysokości 546 455,63 zł. Stosownie do § 1 ust. 3 w/w umowy, wykonawca zobowiązuje się do wykonania przedmiotu umowy zgodnie z dokumentacją projektową, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i polskimi normami oraz oddania przedmiotu niniejszej umowy zamawiającemu w terminie w niej uzgodnionym. Zgodnie z § 2 ust. 1 w/w umowy, termin rozpoczęcia realizacji zamówienia objętego tą umową rozpoczyna się z dniem podpisania umowy, zaś – stosownie do § 2 ust. 2 w/w umowy – termin zakończenia realizacji zamówienia ustalono do 90 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy. Stosownie do § 10 ust. 1 i 2 w/w umowy, jej strony potwierdziły, że przed zawarciem umowy wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 8% wynagrodzenia ofertowego (ceny ofertowej brutto), t. j. 43716,45 zł. w formie gwarancji ubezpieczeniowej i wniesione zabezpieczenie przeznaczone jest na zabezpieczenie roszczeń z tytułu niewykonania lub

nienależytego wykonania umowy. Gwarancja ubezpieczeniowa przewidziana w § 10 w/w umowy, została udzielona na rzecz Gminy C. przez (...) S. A. V. (...) Oddział w Ł., działające na wniosek pozwanej Spółki, i w/w Towarzystwo zagwarantowało w niej zapłatę należności:

- w okresie od 31.06.2016 r. do 30.09.2016r. do kwoty 43,710,45 zł., do zapłacenia których na rzecz Beneficjenta gwarancji zobowiązany jest podmiot zobowiązany z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy z dnia 31.06.2016 r., dotyczącej przebudowy drogi gminnej i kanalizacji deszczowej w miejscowości B.,

- w okresie od 01.10.2016 r. do 16.10.2021 r. do kwoty 13,114,04 zł., do zapłacenia których na rzecz Beneficjenta gwarancji zobowiązany jest zobowiązany w przypadku nie usunięcia lub nie należytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w w/w okresie po podpisaniu protokołu zdawczo - odbiorczego, na zasadach określonych w umowie objętej gwarancją,

a które to należności nie zostały zapłacone przez zobowiązanego.

Zgodnie z pkt 3 w/w Ubezpieczeniowej gwarancji, gwarancja ta jest ważna w okresie od 31.05.2016 r. do 30.09.2016 r. w zakresie należytego wykonania umowy i w okresie od 01.10.2016 r. do 16.10.2021 r. w zakresie usunięcia wad i usterek.

Strony w/w umowy o roboty budowlane przewidziały w niej również kary umowne. O jednym z przypadków, w którym znajduje zastosowanie przewidziana w w/w umowie kara umowna, stanowi § 11 ust. 2 pkt 1 tej umowy, zgodnie z którym wykonawca zapłaci zamawiającemu kary umowne za odstąpienie od umowy bez istotnej przyczyny lub za odstąpienie od umowy przez zamawiającego z przyczyn leżących po stronie wykonawcy w wysokości 10% wynagrodzenia umowy.

(dowód: (...) gwarancja należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i

usterek Nr (...) – k. 60, umowa o roboty budowlane Nr

(...).MP z dnia 31 maja 2016 r. – k. 7 – 14)

Pozwana Spółka nie dotrzymała ustalonego w w/w umowie terminu wykonania przedmiotu umowy i w związku z tym pismem z dnia 17 stycznia 2017 r. Urząd Gminy C. poinformował pozwaną spółkę, iż z dniem 17 stycznia 2017 r. - w oparciu o art. 656 k. c. w zw. z art.635 k. c. - odstępuje z przyczyn leżących po stronie wykonawcy, t. j. firmy (...) Sp. z o. o., od umowy o roboty budowlane nr(...).MP z dnia 1 czerwca 2016 r., podając, iż przyczyną odstąpienia od w/w umowy jest ciężkie naruszenie postanowień zawartych w umowie, t. j. nieterminowego wykonania przedmiotu zamówienia o czym mowa w § 1 ust. 3 umowy. W piśmie tym wójt Gminy C. wyznaczył na dzień 26 stycznia 2017 r., godz. 9.00, na placu budowy spotkanie przedstawicieli Gminy C., pozwanej Spółki, w tym kierownika budowy i kierownika budowy branży wodno – kanalizacyjnej, oraz dwóch innych firm, celem rozpoczęcia prac komisji, która dokona inwentaryzacji wykonanych przez pozwaną Spółkę robót budowlanych.

(dowód: pismo powódki z dnia 16.01.2017 r. – k. 15 – 16)

W dniu 17 stycznia 2017 r. Urząd Gminy C. wystawił notę księgową nr (...) na kwotę 54645,56 zł., wystawioną tytułem naliczonej kary umownej związanej z odstąpieniem od umowy o roboty budowlane z przyczyn leżących po stronie wykonawcy i pismem z dnia 18 stycznia 2017 r. wezwał pozwaną do uiszczenia w/w kwoty, wyznaczając 14-to dniowy termin do uiszczenia tej kwoty. Kwota ta nie została przez pozwaną Spółkę zapłacona.

(dowód: pismo z dnia 18 stycznia 2017 r. – k. 18, nota księgową nr (...) – k. 19)

W dniach 26 stycznia 2017 r. i 07 lutego 2017 r. w/w komisja dokonała odbioru robót budowlanych wykonanych w ramach realizacji w/w umowy przez pozwaną Spółkę i ustaliła, że łączna wartość wykonanych przez pozwaną Spółkę robót wynosi 314493,41 zł.

(dowód: protokół odbioru robót budowlanych z dnia 17 lutego 2011 r. – k. 17)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez stronę powodową takich jak: (...) gwarancja należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek Nr (...) (k. 60), umowa o roboty budowlane Nr (...) MP z dnia 31 maja 2016 r. (k. 7 – 14), pismo powódki z dnia 16.01.2017 r. (k. 15 – 16), pismo z dnia 18 stycznia 2017 r. (k. 18), nota księgową nr (...) (k. 19) i protokół odbioru robót budowlanych z dnia 17 lutego 2011 r. (k. 17), które to dokumenty Sąd uznał za wiarygodne, albowiem nie były one kwestionowane przez strony, a ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy nie uwzględnił wpisów dokonanych w dzienniku budowy, ponieważ nie zawierają one informacji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków, ponieważ strona pozwana – poza ogólnym wnioskiem o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków – nie skonkretyzowała go w postaci podania danych konkretnych świadków, np. w postaci ich imion i nazwisk, o których przesłuchanie wnosi.

Sąd pominął również w niniejszej sprawie dowód z przesłuchania stron, ponieważ przeprowadzenie tego dowodu jest fakultatywne, a przedstawiciele żadnej ze stron (ich organów) nie stawili się na żadnym z terminów rozprawy.

Zgodnie z art. 647 k. c., przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W myśl zaś art. 651 k. c., jeżeli dostarczona przez inwestora dokumentacja, teren budowy, maszyny lub urządzenia nie nadają się do prawidłowego wykonania robót albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu robót, wykonawca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym inwestora.

Rozstrzygając niniejszą sprawę należy przede wszystkim stwierdzić, że rzeczą niesporną między stronami jest fakt, iż pozwana Spółka nie wykonała - w terminie uzgodnionym w łączącej strony postępowania umowie - robót budowlanych objętych tą umową. Bezsporny jest również fakt odstąpienia przez stronę powodową od w/w umowy na skutek niewykonania przez pozwaną prac nią objętych i to mimo znacznego przekroczenia terminu ich wykonania ustalonego w w/w umowie.

W świetle § 11 ust. 2 pkt 1 tej umowy, pozwana Spółka byłaby zobowiązana zapłacić stronie powodowej kary umowne w przypadku, gdyby przyczyny odstąpienia od umowy przez zamawiającego leżały po stronie wykonawcy, a więc pozwanej Spółki. W ocenie Sądu za taką przyczynę leżącą po stronie pozwanej Spółki jest niewykonanie przez nią umówionych robót budowlanych w przewidzianym dla ich wykonania w umowie terminie, tym bardziej, jeżeli przekroczenie umówionego terminu ich wykonania było znaczne, tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie. Należy przy tym zauważyć, że pozwana Spółka, mimo twierdzenia, że przekroczenie terminu wykonania w/w robót nastąpiło na skutek okoliczności, za które nie ponosi ona odpowiedzialności, a mianowicie na skutek warunków atmosferycznych, które wystąpiły w czasie wykonywania prac, a także zmian w wykonawstwie robót, które wprowadzał powód, nie udowodniła w żadnym stopniu tych okoliczności, a to na niej spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu (art. 6 k. c.). Brak jest również jakichkolwiek śladów świadczących o tym, aby pozwana Spółka informowała stronę powodową o problemach w zakresie przeszkód w prawidłowym wykonaniu robót, stosownie do treści art. 651 k. c. Należy również zauważyć, że niezasadny jest zarzut pozwanej spółki, że roszczenie powódki powinno być zaspokojone przede wszystkim z gwarancji ubezpieczeniowej, która zabezpieczała podobne roszczenia. Z treści jednak wyżej przedstawionej Ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek Nr (...) (k.

60) wynika jednak, że obowiązywała ona w zakresie należytego wykonania umowy jedynie w okresie od 31.05.2016 r. do 30.09.2016 r., a więc nie obowiązywała ona już w dacie odstąpienia przez powodową stronę od przedmiotowej umowy o roboty budowlane.

Niezasadny jest również - w ocenie Sądu - zarzut rażącego wygórowania wysokości kary umownej. Zdaniem Sądu, kara umowna w wysokości 10 % wynagrodzenia umowy, nie jest karą umowną jest rażąco wygórowaną, tym bardziej, że w/w umowa o roboty budowlane przewiduje również kary umowne, które o określonych w niej przypadkach zobowiązana byłaby zapłacić pozwanej Spółce strona powodowa, i są to kary w analogicznej wysokości do tych, jakie obciążają pozwaną (§ 11 ust. 3 umowy).

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd – w punkcie 1 wyroku – zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą w B. na rzecz powoda Gminy C. kwotę 54645,56 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 18 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty.

W punkcie 2 wyroku Sąd orzekł – zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 k. p. c. w zw. z art. 99 k. p. c. – o kosztach procesu, zasądzając z tego tytułu od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą w B. na rzecz powoda Gminy C. kwotę 8133 zł., na którą to kwotę składa się: kwota 2733 zł. z tytułu zwrotu uiszczonej przez powódkę opłaty sądowej i wynagrodzenie pełnomocnika powódki, będącego radcą prawnym, w wysokości 5400 zł., ustalone zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).